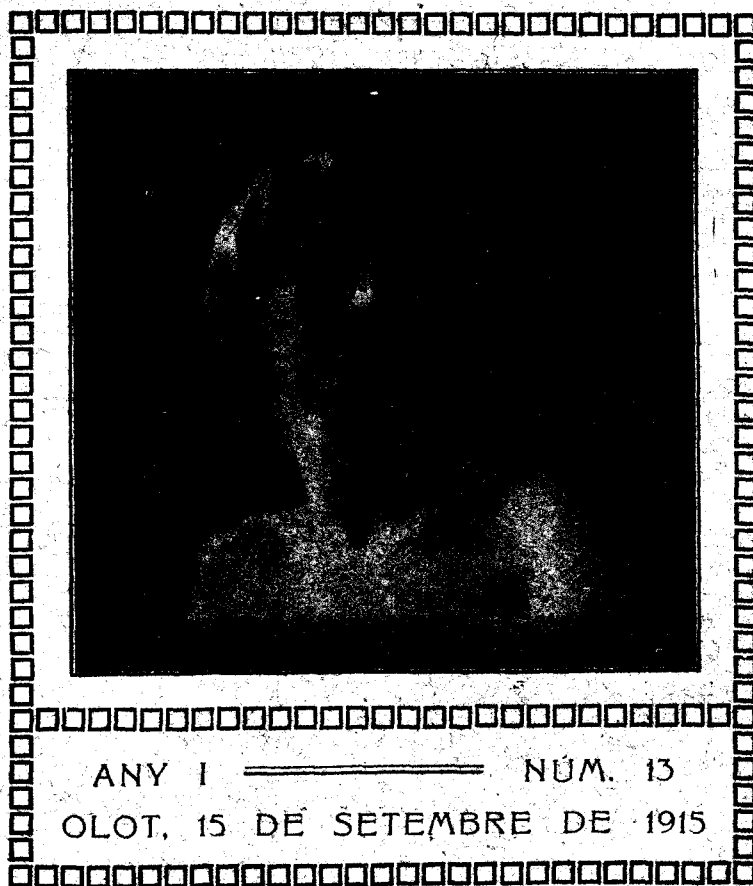

Vida Olotina

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Comprat a J. F. en 1939

ANY I ————— NUM. 13
OLOT, 15 DE SETEMBRE DE 1915

ESTABLIMENT TIPOGRAFIC

DE

PERE ALZAMORA

CLIVILLERS, 16.

TELEFON, 22.

OLOT

DOCUMENTS COMERCIALS — OBRES — REVISTES
PERIÒDICS — CARTELLS I TOTA MENA DE IMPRESSIONS

LLIBRERIA I OBJECTES D' ESCRIPTORI ALTA NOVITAT

INMENS ASSORTIT EN POSTALS PER A TOTS ELS GUSTOS I PREUS

Vida Olotina

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Any I

OLOT, 15 de Setembre de 1915

Núm. 13

Preus de subscripció

Olot, any. 2'50 ptes.
Fora, „ 3'00 „
Número solt 10 céntims
Anuncis, segons tarifa. Pagos a la bestreta.

Direcció i administració:

Carrer de Clivillers, núm. 16, on se dirigrá
tota la correspondencia.
No 's retornen els originals

I CERTAMEN MUSICAL D' OLOT

Discurs presidencial

SENYORES.

SENYORS:

Prou hermós significat té aquesta festa per a que jo puga dir-vos qualche paraula que consoni amb aquest moment expectant de cosa bella, de cosa noble i gentil, de cosa perfumada d'ideal.

Perqué tots vosaltres esteu ara frisosos per un sentiment vagorós, per un no sé qué qu' aviva el caliu de l'esperit, que fa més bells els rostres i més penetrant la llum de les mirades. Es qu' esteu aquí cridats per un sentiment viu de Patria i esperant sentir sa veu en la modalitat més pura, més fonda, més intensa; espereu sentir la patria en l'encant de la música seva, de la música que gronxa la nostra mar blava, de la música que porta'l flaire de la reina de nostres pins, de la música que té la majestat de nostres muntanyes, la sobrietat de nostre seny i la honesta gentilesa de nostres dones. Veniu aquí cridats per l'afany de l' ideal, i l' ideal no és més que'l reflexe d'aquest misteri harmoniós que portem dins nostre, aquest afany que'ns fa sospirar tota la vida; perqué l'ideal és papellona divina i s'envola fugitiva al ser sollada pels dits de la realitat mundana.

L'ideal de Patria no és més que l'amor ben ordenat de si mateix, perqué la Patria és la irradiació mutua dels nostres afectes amb tot lo que 'ns volta; la Patria és el cercle més ample de l'amor de familia; la Patria comprén fins el reflexe més llunyá de tot lo més íntim que fa la modalitat nostra; i per aixó comprén a tothom qui parla com nosaltres, qui té la

mateixa llum en el mirar i el mateix posat en el gest i acull les mateixes costums i té semblant manera de viure.

La Patria nostra, Catalunya, és nosaltres mateixos. Perqué un individu, per sí sol, no és res, ni podria existir sense les condicions que l'enrotllen i en les quals el Creador l'ha posat. Som perqué tenim pares, i podem seguir existint perqué tenim terra que'ns aguanta i aire que'ns vivifica i totes les maravelles de la creació que 'ns deixonden i ens afinen les portelles de l'ánima anomenades sentits; i amb el tast de la natura que'ns porten els sentits, hi entren les afeccions i una altra vida més interna, perqué es més fonda, la vida misteriosa de l'esperit, que en sa cambra més íntima transforma a sa propia natura espiritual totes les sensacions rebudes de la materia. Però les veres afeccions ens venen dels sers semblants nostres que 'ns enrotllen: primer de la dolça mare, canella de mel divina pel cos i per l'ánima en flor del tendre infant; per medi del pare auster, somrient de noble joia; pels germanets i petits amics que saltironen i xerrotegen com aucells. Després, creixent, les afeccions s'aixamplen i s'intensifiquen, i els primers amors fan la florida blanca de la vida; i els primers desenganys, i el primer dolor, donen el ver tremp a l'home; li diuen que és precís la lluita per a meréixer; que 'ns haurem de guanyar el jornal de la joia immortal amb el dolor. I el dolor ens fa aixecar els ulls al cel, i ens fa compendre el sentit profund de la religió ensenyada pels pares, sentint llavors la necessitat d'agafar-nos amb lo que está per sobre del món: sentim l'afany de lo absolut perqué comencem a conéixer que la terra no ens basta. I el esperit creix encara i s'aixampla, i l'home és complet, fort per no desvanéixer's en les alegries boges

del viure, sublim per a aixecar-se per sobre del dolor i cantar encara un càntic d'amor a la divinitat. Tot això és l'home, i tot això és la patria; perquè Deu ha volgut que dintre la gran família humana hi hagués la gran varietat dintre la gran unitat; i mireu si és forta aquesta llei, que qui prova d'esborrar la varietat de les races, se queda sense homes. No en vá se va contra la obra de Deu. Sí, la gran varietat no desfà la gran unitat. Aixís com un individu no és idèntic a un altre, aixís com hi han personalitats individuals, hi han personalitats nacionals. I aixó, si caps hi ha que ho neguen, no hi ha cors que no ho sentin. Sinó, observeu si hi ha cap catalá que no se senti fill de una terra que té una ànima pròpia i una fesomia inconfundible en mig de les altres famílies nacionals. Si existeix algú que ho nega amb la boca, no és possible que amb sinceritat no ho senti.

La nostra Patria ens la sentim a dins des de el nàixer, i al obrir els ulls de la consciència coneixem que no podíem trobar altra terra que la que'ns volta, ni altre cel que el cel que'ns cobreja. Si tota ella és tan hermosa de tota hermosura! Si és tan bella, i tan honesta que'ns encanta l'esperit sense que 'l desvari dels sentits facen perdre al seay les regnes. Hermosura forta i lluminosa, sobria i radiant; altes muntanyes i delitoses valls; neus eternes i aires tebis perfumats per la flor del taronger, allá aprop la mar salada, la nostra dolça mar, l'amiga nostra, que encara está orgullosa d'haver breçolat nostres héroes, aquells catalans tan nobles que servíen als reis més nobles de la terra. Aquella mar nostra que riu i jogineja i crida eriçada de blancura immaculada, que ens porta la gràcia i la serenitat de l'antiga Grecia i que, al besar les nostres platges arenoses estirades amorosament, i a l'acaronar la nostra costa brava, se torna gràcia nostra, salut nostra, temperança nostra, flexibilitat pel nostre tremp d'almogáver.

I la nostra parla? En coneixeu de més bella? Jo en conec no gaires i no gaire profundament, peròestic segur que no n'hi ha cap al món, ni n'hi ha hagut de més noblement bella; noble sense pompes vanes, penetrant i ràpida pera expressar els moviments forts i sincers de l'ànima. Té la salut de la pagesa i la noblesa de la senyora palatina. És esquerpa i riallera. Té el tremp de l'acer i la dolcesa de la mel. No porta els perfums ubriagadors de les aromes orientals, però porta una forta sentor d'espígol i una frescor de ginesta que delita els sentits i entona l'ànima. I ella és filla nostra; que si una altra parla se ens imposés, prompte la informarfem a la faisó nostra, la pastarfem al nostre sentir i a l'esperit que'ns aguanta; que tenim força per a ésser nosaltres, i no cap altre, i per a véncer tot lo que al nostre esperit empatxi.

I la llengua té un accent, i l'accent és música, tonada; que respón als encisos de l'ànima, a les passions del coratge, a les exuberancies de l'ésser quan

l'home vibra per una vida plena, per una emoció de les facultats supremes. I si la parla és pròpia, també ho ha d'ésser la tonada; perquè no ha d'ésser de menys valor la substància que la forma, la cançó que la paraula. Perquè la música, la vera música, és la plénitut de la paraula; és la vera paraula viva i encelada, perquè respón a un estat més vibránt de l'home, a una vida més plena i més completa; és la bella expressió sentimental i directa de l'home; i, per tant, la característica de raça no hi és pas borrada, sinó sublimada, magnificada, amplificada, i amb més intens sentit de transcendència.

S'ha dit que la música era la llengua universal per excel·lència, la mateixa per a tots els homes. Si aixó fos cert, hauríem de confessar que'l sentiment de patria és una il·lusió; perquè si la més vibrant expressió de l'home no té característica en les diferents modalitats humanes, és inútil que la busquem en cap manifestació de la manera del sentir nostre; i si neguem un efecte tan necessari a la causa, com podem admetre aquesta? Si neguem el fill, neguem el pare; si neguem la música nacional neguem la realitat de la noció de patria.

Hi ha música natural i música artística. La música natural té per forma la cançó; la follia, el ballet. La música artística té les formes complexes que l'home ha trobat, treballat per una cultura refinada. La música natural ha sigut la primordial en tots els ordres, en ordre del temps i en ordre de la forma; primer és l'aigua regalada de les déus de la muntanya alta saltant per les roques selvatgines, que'ls jocs d'aigua ben ritmats i elegants dels brolladors vistosos del jardí clàssic.

I nosaltres la tenim la cançó nostra, ben viva, que respón a la accent de nostra parla. Per la deu de la canal de la nostra tradició, raja encara el filó de l'aigua fresca i regalada capaça de fer renáixer la florida de la nostra música artística. Perquè jo no sé quina virtut té la cançó nostra, que fa rompre en espontانيتats els talents músics de la nostra terra. La tonada catalana canta i refila, sospira i gemega, riu i salta i dansa amb un encís tan virginal, que'ns sorprén i ens alegre, ens porta la dolçor dels somnis de la juvenesa; porta la blavor de nostre cel, la sentor de nostres camps, i amb ella ens sentim rejuvenits com en bella primavera. Jo no sé ni puc dir el misteri de la bellesa i encants de la nostra cançó: és el misteri de la raça que canta el fort i dols plaer del viure. Jo no sé qué tens, cançó, que sols te trobo comparable a la florida del virginal primer amor de l'home: aquella dolçor del mirar, la cadença harmònica del parlar, la gràcia honesta del bell caminar, i encara tot aixó sublimat per una fortitut tota ennoblidora.

El refinament de les costums, el desenrotllament de les civilitzacions, ha fet pendre a l'art en general unes formes complexes, adequades a les noves modalitats dels esperits. Mes aquest desenrotllament és en la música on ha pres una complexitat més extraordinària.

En la antiguitat, la forma constant de l'unissó va fer que la música artística guardés sempre un parentiu directe amb la música natural, popular. Amb la vinguda del cristianisme, l'esperit se redreçà, se purificà de l'element mondà; el ritme, l'element primordial de la música se deslliurà de la simetria de la dansa, i la melodia s'espiritualisà, donant vida al cant cristià per excel·lència que coneixem amb el nom de gregorià. Mes a l'esperit cristià encara li devem l'element més important qu'ha caracteritzat la música artística des de l'edat mitjana fins a la moderna: la polifonia, l'art de la simultaneïtat dels sons i de les melodies. I aquest art portà la música a la sublim expressió mística més trascendental del nostre art: a la polifonia religiosa del segle XVI. Mes a l'art artístic li cal sempre renovació de formes; després qu'ha pujat al cim de una modalitat d'expressió ve la secada, el cansament, i la inspiració desapareix deixant a l'art orfe de vida; i allavors és a l'art natural que demana ajut per a rejuvenir-se i pendre novament la volada lluminosa. Així veiem a la polifonia agafar frescors del cant popular amb el madrigal i fer virada de sobte a la melodia expressiva que regna sobirana en la creació de la òpera i de l'oratori del segle XVII. I la principal influència d'aquesta nova música se troba en la cançó del poble, en la melodia que per sí sola canta i té vida pròpia portant virginals frescors de camps i muntanyes.

En la època moderna, quan Wagner aixecava les magnificències del seu art sintetisant genialment elements i inspiracions d'èpoques passades, esperits inquiets i previsors de l'agotament que esdevindria ja comensaren a pouar ses inspiracions en l'aigua de vida de la música natural; i avui dia, mentre alguns s'han aprofitat de les escurrialles de Wagner, i altres s'han esforçat quasi estèrilment omplint amb migrada vida les grans formes dels clàssics, quan sentim música vivificada per l'art natural sembla que sortim a la llum del sol després d'haver passat per les angúnies d'un mal somni fadigós.

Nosaltres, si tenim Patria, si tenim llengua nostra, si tenim cançó, tenim música catalana. I tot aixó ho havem tingut sempre perquè sempre n'han existit les causes fonamentals. Sempre, en tots els temps, no ha degut faltar aquesta expressió sublim del fort sentir de nostra raça; i si en períodes de nostra història no trobem el filó de la tradició nostra, la sentim retrobada, la endevinem en les èpoques més esclarides de la nostra cultura artística passada: és com una déu d'aigua que's pert i reïx a estones en mig d'una selva verge i maravillosa.

Ara mateix la retrobem la déu viva de la nostra inspiració oblidada. Al despertar del somni de lo oprobí, a l'aixecar-se Catalunya amb l'esperit renai-xent, vibranta de vida plena, a llençat a l'espai el cant d'afirmació de son ésser; la oruga filadora s'ha tornat papellona voladora, radiant de colors, als raigs del nostre sol magnífic.

I Catalunya ha cantat en la veu de sos poetes i de sos músics. Un vent de profecia ha inflat l'accent de nostra parla i els cors s'han esvalotat amb la joia de una nova vida: nova vida precursora d'una altra més torta i més intensa; la vida de la Catalunya plena, plena i concienta, digna i magnánima, sublimada en la força i en la finor espiritual que de la Veritat devalla: la nostra Catalunya somniada, que pressenten nostres cors, que batega en nostres cants i que demana la força esclatant de nostre sol, la gençor de nostres camps, la majestat aspriva de nostres muntanyes, la magnificència de nostre cel, la blavor de nostra mar i aquesta sentor de nostra terra, aquest regust de cosa forta, dolça i aspra a la vegada, que regula nostre seny, dóna força al nostre sentir i volada generosa a nostra fantasia.

I aixó se present a la ciutat i al camp, prop la mar salada i en les comarques montanyenques, en les comarques alteroses i en les valls placévoles, a tot arreu s'hi sent bategar una vida forta, ansiosa i expectant del suprem esclat de la Patria. Mes hi ha llocs escollits on la natura encomana als esperits una penetració més intensa, on l'ideal s'hi cóva constantment, i on l'ànima de Catalunya sembla hi batega més fortament, més bellament, que són com llocs preferits de l'esperit de raça; i un d'aquets llocs privilegiats és aquesta bella comarca d'Olot i aquesta ciutat d'Olot on l'art s'hi perpetua en ses formes més belles i més catalanesques. Vosaltres sou més aprop de la natura verge que nosaltres, els de la ciutat dels Comtes; vosaltres teniu el paladar més fet al regust de la terra mare, i podeu reptar-nos a nosaltres quan ens desorientem per les modes temptadores del cosmopolitisme modern; ens podeu reptar i avergonyir amb el vostre art més popular, que guarda més el seny i la mesura, la simplicitat i la frescor de les coses més sentides que rebuscades perquè guarden més l'encant del sentiment íntim de la raça.

Per aixó aquesta festa és tant plaenta i esperança per a nosaltres que sentim el delit i l'amor de la música catalana; perquè creiem qu' aixó és un comensament d'un nou re florir per ella; perquè estem segurs que la nostra música n'ha de treure nova ufana; perquè el nom sol d'Olot ja porta un encís tot catalanesc, i, per sí sol, sembla face florir als llavis la cançó dolça i forta de nostra Catalunya, la cançó virginal de la terra nostra qu'és tan petita, i tan gran en bellesa, i on tot canta el plaer del viure bell i honest.

LLUIS MILLET.

EL CERTAMEN

Finida la lectura del bellíssim discurs presidencial, que fou coronada per entusiastes aplaudiments se passà a la proclamació dels noms dels autors premiats i a la execució de les obres.

El *Quartet Renaixement* interpretà d'una faísó impecable la composició distingida amb el premi del Sr. Malagrida, de la qual n'és autor Mossén Josep M.ª Padró, Organista de la Seu de Girona. Es una obra dividida en tres temps, en tots els quals el lema *Intent de classicisme* hi és plenament justificat. Tan el dibuix melòdic que descriu cada un dels instruments, com la trama harmònica, hi són tractats a la manera clàssica, tal com escau al difícil genre musical dels quartets de corda; les idees musicals hi són sempre transparentes, i el ritme molt elegant.

La Srta. Fornells cantà formosament les dugues col·leccions de melodies premiades: la primera, *Liriques*, que havia obtingut el premi de D. Lluís G. Pons, original del pianista barceloní Sr. Ferrán Ardévol, obra de gran volada, que recorda en certs moments la brillantesa de Wagner, i a voltes les exquisitats de la música descriptiva de Debussy, sens que perxó deixi de ser sumament original; l'acompanyament de piano hi revesteix una vera magnificència. La segona col·lecció, *Paisatges*, deguda al seminarista senyor Josep Muset, té una frescor encisadora i un sentit melòdic bellament senyorívol. Ambdues composicions foren acompanyades per els respectius autors.

El premi del Cós d'Adjunts fou guanyat per don Vicens M.ª de Gibert, per la seva composició *Goigs ae lu Verge de Nuria*. No pogué ésser cantada, a causa de les seves llargues dimensions que no permetien estudiar-la en els pocs dies de que va disposar l'*Orfeo* després del fallo del Jurat. Sabem qu'és la obra més important de les rebudes en aquest Certamen, i que en un dels pròxims Concerts del Orfeo serà donada a conèixer al públic d'Olot.

L'*Orfeo Popular Olotí*, cantà l'*Himne a la Senyera* del mestre Pedrell, obra que per la plenitud harmònica que hi batega és digna del geni del seu il·lustre autor, un dels més grans mestres d'Espanya.

A continuació foren cantades per el mateix Orfeo les composicions *El Roser del Triay*, de nostre compatrici D. Llorens Carbonell, i *Sota de l'Olm* i *A sol batent*, de Morera. En totes elles poguerem fer-nos càrrec dels avensos que cada dia porta a cap la massa choral del nostre Orfeo, i de lo molt que podem esperar ne. La composició *El Roser del Triay* que obtingué el premi del senyor Ivo Pasqual, té un escaient ritme de ballet popular i un treball d'armoniació difícil i capritxós; llástima que la lletra bastant vulgar, no sia digna de la música.

La festa finalisà amb la execució de la sardana *Canigó*, original de D. Antoni Juncà, qu'obtingué el

premi del Exm. Ajuntament. Es sobre tot, una sardana ben instrumentada, al revés de lo que sol succeir en la major part de les que'ns serveixen les nostres cobles. Tal vegada aquesta mateixa qualitat de la obra, fou la causa de que sa interpretació no revestís la perfecció qu'era de desitjar.

ELS CONCERTS

No sols deu estar orgullós l'Honorable Cos d'Adjunts de l'èxit obtingut en el Concert organitzat amb motiu del I Certamen Musical, en el sentit d'haver respost dignament el públic olotí contribuint a facilitar la part material, sinó també de l'acert en la elecció dels executants.

Tant la Srta. Fornells com els distingits artistes que componen el «Quartet Renaixement», són artistes que tenen el sentit modern i verdader dins l'art, que per un executant consisteix en la interpretació per dicció, mai per virtuosisme.

Les obres, interpretades tan justament i deliciosament com l'Aria del Messies, de Haendel, cançons de Beethoven, Jaques Dalcroze i Millet, per la senyoreta Fornells; o com el Quartet de Mozart, aquest músic fresc i pur, i com el Quartet de Beethoven, l'home sever i una mica adust, que foren interpretats, executats i dits d'una manera magistral, sens el menor efectisme, qualitat assencial a tot bon executant.

Donat pel Quartet Renaixement, el segon concert que'ns plogué del cel com per encant, no va desmereixen gens del primer. Ens donaren Schubert, Beethoven i Mendelsshon, tots foren molt aplaudits per el reduït però selecte públic que hi havia, en especial un scherzo de Beethoven i altre de Mendelsshon que foren repetits. Aquest darrer músic, molt més assequible a nostre públic per ésser més melòdic que'ls altres, agradá d'una manera especial, i la seva interpretació i dicció foren tan justes que fou un moment de verdader transport.

De cor desitgem una infinitat de visites d'aquestes.

Contestant a don Gabriel Maura

II

Els regionalistes i el govern del Sr. Maura

L'article de don Gabriel Maura ve a ser un preciós compendi tant dels elogis com de les censures que a l'acció i als homes de la Lliga Regionalista ens acostumen a dirigir els homes de major valer del maurisme: en Maura, l'Osso-

rio, en Santos Oliver i alguns altres.

L'elogi capdal amb que se'ns honra, fent-nos justícia, és el reconèixer que, gracies, principalment, als regionalistes, hi ha a Catalunya esperit de ciutadania. I, aquest elogi vé acompanyat de la constatació del fet—ben cert, per desgracia—de que en el restant d'Espanya, l'esperit de ciutadania no existeix i que, per aquesta omisió de la opinió pública en el restant d'Espanya, estem sufrint tots l'actual degradació de la política espanyola. Aquest elogi dóna lloc a l'acusació final que ens dirigeix el comte de la Mortera al cloure el seu article amb aquesta afirmació: «El error del catalanismo consiste en no comprender que aprovechaba poco redimir la patria chica, si no se redimía después la patria grande. Si Catalunya no se aplica á salvar á España, deseche toda esperanza, porqué perecerá con ella.»

Ja la comentaré després aquesta acusació tan-tes vegades repetida pels maurins que miren amb simpatia el regionalisme. De primer, convé que em faci càrrec de les dugues censures capdals que ens dirigeix don Gabriel Maura i que venen formulades amb aquestes paraules:

«Pero, en 1909 prevaleció el centralismo, valiéndose de ardides que avergüenza todavía recordar; Solidaridad no se mantuvo, sino que se deshizo; y ¿qué resolución adoptaron entonces las derechas catalanistas? ¿Engrosar las filas del partido conservador nacional para renovarle, depurarle, transformarle o completarle? No.» I més avall afegeix: «Lo que hicieron las derechas catalanistas fué aferrarse al regionalismo arcaico e inútil ya para futuros empeños, constituirse también en gremio parlamentario, abrir puesto en la feria de contratación madrileña, y medir á los gobiernos, no por lo que hacían, sino por lo que daban.»

Aquesta doble acusació ens ha sigut cent voltes dirigida—no sempre amb la correcció amb que la formula don Gabriel Maura—precisant-se en el sentit d'acusar-nos d'haver abandonat al senyor Maura quan l'ignominiós «atracó» que el llençà del Poder en octubre de 1909, i d'haver oblidat tot lo que havia fet el senyor Maura per Catalunya al gestionar nosaltres del senyor Canalejas primer, del comte de Romanones després i, finalment, del senyor Dato, l'otorgació, per llei o per Decret, de la Mancomunitat. Aquesta doble acusació, formulada per homes menys ben educats i menys ben enterats que el comte de la Mortera, es presenta amanida amb agravants de traició i de ingratitude a l'home il·lustre que tant havia lluitat i defensat a Catalunya de 1907 a 1909, i que tantes deferencies i consideracions col·lectives i personals ens havia tingut als regionalistes i, en especial, al qui es-

criu aquestes ratlles, a qui, per aquest fet, s'han dirigit, especialment per alguns maurins de menor quantia, les més violentes diatribes.

Jo vull aprofitar la ocasió que em depara l'article del comte de la Mortera, per a contestar-les d'una vegada aquestes acusacions, recordant alguns fets que molts desconeixen i altres oblidem i que, tot i essent ben pròxims, semblen ja del domini de la historia per les conseqüències fondes i trascendentals que han tingut per a la política espanyola.

Tot lo que es digui en elogi de la actuació de don Antoni Maura des que pujá al Poder en 1907, fins que 's produïren els fets que ocasionaren la caiguda del seu govern, no excedirà els límits de la justícia. Mai, a Espanya, s'havia fet un intent semblant de dignificació del poder públic. Per lo que afecta a Catalunya i a les aspiracions catalanes, és dever de honradesa—al que mai he mancat, fent-hi, al contrari, acatament mil voltes—reconèixer que trobaren en el senyor Maura, sense altre estímul que el de servir a la justícia i a l'interés públic, un esperit ple d'interés, de bona voluntat i de simpatia. Els maurins que, encara avui, alaben en el senyor Maura la seva «habilitat» en desfer la Solidaritat, li dirigeixen la major injuria. La actitud del senyor Maura davant les aspiracions catalanes de 1907 a 1909, com la que abans adoptá davant el problema cubá, són, amb tota seguretat, els moments que recorda amb major orgull, per ser expressions del major grau d'honradesa i d'heroica abnegació de tota la seva vida pública.

¿Cóm li corresponiem nosaltres, els regionalistes, al senyor Maura? Está en la memoria de tots el comentari que correntment va fer-se a Catalunya, durant tres anys, de la nostra conducta política. Els regionalistes erem «mauristes», «empassats» a n'en Maura, «servidors i vassalls» del senyor Maura. I aquestes acusacions que estigueren de moda a Catalunya, eren tan fundades com les que a Madrid es dirigien al senyor Maura acusant-lo de ser esclau i estar entregat als regionalistes i a Catalunya. El senyor Maura tractava a Catalunya i als regionalistes amb esperit de justícia i amb sentiment de simpatia, i nosaltres li pagávem amb la mateixa moneda: l'única moneda amb que podiem pagar; la única moneda amb que ell podia desitjar cobrar.

Aquelles entrevistes que, amb certa freqüència, celebrava jo allavors amb el senyor Maura—i que, amb sentit contrari, però amb igual abjecció, eren comentades a Madrid i a Barcelona—haurien pogut ser preses taquigraficament i publicades, i s'hauria vist que la única preocupació del senyor Maura en les seves relacions amb nosaltres era servir l'interés d'Espanya i

que l'únic mòbil meu en les meves relacions amb el senyor Maura era servir les aspiracions de Catalunya, i que els dos coincidíem en una obra de patriòtic agermanament i de noble identificació entre les aspiracions de Catalunya i l'interès d'Espanya.

Hi havia en aquell període del nostre «maurisme», un desequilibri, que 'm cal confessar, ja que jo n'era personalment, el favoregut: era la excessiva, per lo immerescuda, deferència i estima personal amb què em tractava el senyor Maura, i que jo no podia pagar-li amb altra moneda que amb la fondíssima gratitud que sentia i sento i sentiré, en l'ordre de relació privada, per la seva persona. Jo sé lo que aquella deferència personal que em prodigava el senyor Maura molestava a n'alguns dels seus segons: fins sé que aquesta molestia havia tingut expressió en la Cambra Regia.

A Catalunya, davant una opinió excitada i desviada per propagandes, ni justes, ni sinceres, i, en el Parlament, sempre que la ocasió es presentava, els regionalistes feiem constant justícia a la actitud del senyor Maura envers Catalunya.

El senyor Ossorio en deu recordar quelcom dels disgustos i les contrarietats que ens duia als regionalistes la nostra lleal honradesa en proclamar constantment, dintre Catalunya, la noble actitud del senyor Maura davant les nostres aspiracions. Els que formaren part de les Corts de 1907 a 1909 no poden haver oblidat que quasi tots els assalts del partit lliberal contra el Govern del senyor Maura, topaven amb la representació parlamentaria regionalista que, a cada moment, s'interposava entre els assaltants i el Govern per posar al servei d'aquest, tot el pes de la seva forsa.

Mai les Corts d'Espanya han sigut cosa tan viva com ho foren de l'any 1907 a 1909. Mai se havien discutit en ella tan seriosament problemes substancials de la vida espanyola. I de que això es logrés, bona part de la honra ens correspon a nosaltres. Sense el factor català i, principalment, regionalista, aquelles Corts haurien estat absorvides, com de costum, per les lluites pel poder i per les miserables batalles de banderia.

Encarrilament, vers la normalitat, de la opinió catalana. Actuació parlamentaria constant, en tots els problemes substancials de la vida espanyola que allí es plantejaren, com mai la havia tinguda la representació catalana. Coincidència quasi constant amb l'actuació del senyor Maura, menys aparatosa i menys incondicional, però segurament més fonda i sincera que la que sentia el seu propi partit. ¡Aquestes foren les característiques evidents, de tothom conegudes,

de la nostra actuació davant de l'obra del senyor Maura, fins que vingueren els fets que produïren la seva caiguda del Poder!

I, si aquesta era la realitat actual, no era cap misteri la realitat futura que els regionalistes acceptàvem i descomptàvem: La implantació de la Reforma Local i, en especial, de les Mancomunitats, amb delegacions de facultats i d'impostos, ens imposava el dever de passar de la col·laboració parlamentaria a la col·laboració en el Govern. I nosaltres, per endavant, acceptàvem les responsabilitats d'aquesta col·laboració; sense una aspiració sense una concupiscència, des del lloc aon poguésser més útil i eficaç. No hauríem perdut la nostra significació catalana i regionalista, però, amb la integritat d'aquesta significació nostra, estàvem disposats a portar al Govern del senyor Maura tot el nostre concurs i la nostra col·laboració més lleal, sabent a ço que ens obligaven les possibles disgregacions que, dintre el partit del senyor Maura poguésser portar la nostra col·laboració que, forçosament, havia de ser mal rebuda per alguns dels prohoms conservadors que no feien més que tolerar al senyor Maura i que no estaven disposats a tolerar-nos a nosaltres.

Així, cap al seu encarrilament normal, marxava el problema català, en el sector que representàvem els regionalistes, fins que es tancaren les Corts a l'istiu de 1909, quan tothom preveia una llarga temporada de continuació del senyor Maura al Poder. Sense combinacions ni pactes, seguïem el senyor Maura i nosaltres dos camins que devien tenir una pròxima convergència.

Fins aquí, no pot trobar el senyor comte de la Mortera que s'iniciés encara ço que ell ne diu el «error del catalanismo». L'erro, segons ell, comença més tard: comença a la tardor de 1909.

Cent voltes, aquesta censura ha estat precisada concretant-la a l'abandó en que deixàrem al senyor Maura quan les greus dificultats que portaren la seva caiguda. Abandó a Catalunya, per no col·laborar en l'acció del Govern; abandó a Madrid, per no aixecar la nostra veu en aquelles sessions del mes d'octubre que portaren la caiguda del seu govern.

De la nostra actitud a Catalunya, en vaig parlar al Congrés en una tarda del mes de juny de 1914. Del fallo que a les meves explicacions va donar una majoria frívola de tributar un homenatge al senyor La Cierva, n'apel·lo davant del judici de tota persona honrada que sàpiga i vulgui llegir el «Diario de Sesiones».

Del nostre «abandono» quan les sessions del mes d'octubre, sí que sento desitjos de parlar-ne extensament. Ho faré en el pròxim article.

FRANCESC CAMBÓ

UN CURSET D'ENSENYANSA AGRÍCOLA A OLOT

La Mancomunitat de Catalunya, utilitzant els migrats recursos de que en l'actualitat disposa amb una sabiduria admirablement exemplar, està provant amb la eloqüència dels fets lo injustificada que era la temensa que algú es permeté exterioritzar de que actuaría en profit exclusiu de Barcelona.

El que llegeixi les notes, que quasi diàriament publica la premsa de la capital catalana, on se dona compte de les tasques de la Mancomunitat, observarà que és als pobles de les diverses comarques als que s'até abundosa i sollicitament.

I no es això sol; sinó que s'utilitzen les institucions creades per la Diputació de Barcelona per a el profit immediat dels interessos comarcals.

Això passarà ara en nostra ciutat i comarca amb el *Curset de Ramaderia i industries derivades* que donarán del 17 al 28 del corrent mes tres il·lustrats professors de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona. Dit curset es donarà conforme les següents bases:

1.ª Les classes tindran lloc tots els dies compresos del 17 al 28 de Septembre, de dos a cinc de la tarda, en el Saló d'Actes de les Escoles - Pies d'Olot, seguint el Programa que es repartirà a tots els alumnes.

2.ª Cada classe tindrà: Una hora de Conferencia, Lliçó teòrica, Projeccions; mitja hora de conversa sobre els punts tractats; una hora i mitja de Pràctiques.

3.ª Els que vulguin assistir al curset, haurán tingut de demanar-ho de paraula o per escrit, abans del dia 15 de Septembre, al President del Sindicat Agrícola d'Olot, o al Director de l'Escola Superior d'Agricultura, Urgell, 187, Barcelona.

4.ª Els assistents deurán pagar una pesseta per el carnet d'identitat, que donarà dret a seguir el curset.

5.ª La matrícula serà gratuita, però portarà el compromís d'assistir a totes les lliçons.

6.ª Per motiu d'ésser aquesta ensenyança especialitzada per a parcers i petits propietaris, sols deurán inscriure's aquells que fassin personalment els treballs de conreu. Els grans propietaris que amb la seva assistència vulguin honorar l'Escola deurán tindre en compte el caràcter de vulgarització que han de tindre aquests cursos.

7.ª Els punts principals que es tractarán serán: Estadística i Economia de la Ramaderia; Anatomia i Fisiologia del bestiar; Estudi dels orguens i foncions de les plantes; Treballs culturals, alternatives de cullites, maquinaria, adobs i recollida dels fruits de totes aquelles plantes que tenen més importància a la comar-

ca d'Olot; Malalties principals de dites plantes; alimentació del bestiar; Cria de bestiar y aprofitament de la carn; Producció y aprofitament de la llet; Estudi de la Ramaderia de la comarca; Malalties del bestiar i Associacions agrícoles en general i especialment les Ramaderes.

8.ª Es farán pràctiques sobre caràcters especials dels animals; sobre anàlisis esperimentals de terres; sobre alternatives; sobre regoneixement d'adobs; sobre regoneixement de malalties de les plantes; sobre racionament de bestiar; sobre Densitats, Grases, Cremes, Mantegues, Acidesa i Extracte sec de la llet; sobre fabricació de mantegues i formatjes, i sobre regoneixement d'algunes malalties del bestiar al natural i microscopi.

9.ª Totes les Conferències anirán acompanyades de nombroses projeccions i per les Pràctiques se disposarà de gran nombre de màquines completant-se amb alguna excursió per a veure d'aprop alguna finca d'esplotació ramadera.

10.ª Aquesta ensenyança serà donada per D. Pere Màrtir Rossell, Professor de Zootechnia de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona; D. Josep Poch de Feliu, Enginyer Agrícola de Beauvais (Fransa), Propietari Agrícola, i don Josep M.ª Valls, Enginyer Agrònom, Propietari Agrícola.

Es de desitjar que nostres agricultors s'hagin fet càrrec de la gran utilitat que pot reportar-los l'assistència a dit curset, i si és aixís és d'esperar que's veurà nombrosament concorregut. Altrement no pot haver estat més ben escollida la oportunitat, tinguen en compte l'interés que comencen a sentir nostres pagesos per el millorament de la producció agrícola gracies a la brillant campanya que està portant a cap nostre amic en Ramón Pujolar des de el Butlletí del Sindicat Agrícola.

PUBLICACIONS

M. MILA I FONTANALS. — *Projecte de Ortografia Catalana*, ara per primera vegada estampat amb próleg i notes per J. Roig i Roqué.

El lloc qu'ocupa En Milá i Fontanals en el moviment científic modern de Catalunya és eminent. Amb sentit natural ahora i profunde, una testa en bronze de En Milá presideix la sala de la Secció Històrico-arqueològica de l'Institut de Estudis.

Sabeu prou qu'era aquesta secció la primera de l'Institut, i com ella naixia. Fundada per deixebles de En Milá, el seu record s'hi mantenia viu, latent.

Tota reliquia nova de l'obra de En Milá, és un deure traure-la de l'oblit. I, avui, qui està acomplint aquest deure és don Josep Roig i Roqué. El projecte de ortografia que publica és un avens més en la seva obra milanesiana.

Dialectica in nuce.—Continúa la publicació del Glosari de Xenius, aqueixa obra capdal plasma-dora de l'esperit modern de Catalunya. Dues lectures fetes a Madrid, el trimestre primer de l'any passat, compreses sota el títol comú *Dialectica in nuce*, comencen el volum de 1914. Aquestes dues lectures són, simplement, de valor inapreciable.

Informació Olotina

DE LES FESTES.—Com tots els anys s'ha distingit nostra Festa Major per son caràcter eminentment popular, representat en els nombrosos festivals que tenen lloc al aire lliure i no costa cap cèntim el pendri part. Ademés es significativa la circumstància de que no hi manqui apenes mai algú acte de cultura i algú de valor social; revelant aixó que existeix en nosaltres un llevat de recte sentit que sols espera esser treballat per a donar resultats de valor satisfactori.

Els festeigs populars que enguany han tingut lloc no s'han distingit per cap novetat fóra de l'alficient que ha donat l'habillament nou que han estrenat els gegants, el que demostrá, per son acert, que una de les més segures garanties que es poden pendre perque les coses surtin ben fetes és encarregarles a persones que hi sien enteses.

El Certamen musical, del que s'en dona sustanciosa referencia en la present edició, ha complert admirablement la tradició de que nostra Festa Major es vegi dignificada per algun acte de cultura. Els organitzadors del Certamen mereixen una fonda gratitud de la Ciutat per la magnificencia exemplar amb que l'han honorada, dirigint una festa verament espléndida.

La nota social la doná l'Ajuntament repartint una regular cantitat en metalec als pobres que son assistits quotidianament per «La Caritat», els que ademes foren obsequiats per aquesta benemèrita junta amb un dinar de festa grossa preparat cuidadosa, triada i abundantment.

Altra nota fou la anyal distribució dels Premis Mulleras, feta amb tota solemnitat en el saló de sessions de Casa la Ciutat. Els premis enguany han estat adjudicats en la següent forma:

I. 100 ptes. a cada un dels dos nois pobres que assisteixen a les Escoles municipals i que més s'hagin distingit per la seva aplicació i bon comportament. Foren concedides als nois Joan Batlle i Costa del carrer de Mirador, alumne de les E. P., i a Gil Vidal Forga, de la Plaça de Sant Franc, alumne de la escola de D. Llorenç Cabré.

II. 100 ptes. a cada una de les dos noies pobres que assisteixen a les escoles municipals, que més s'hagin distingit per la seva aplicació i bon comportament. Foren concedides a les noies María Faura Olivas del carrer de la Salut, i Anita Cuatracasas Figueras del carrer del Pardal, alumnes de les escoles de D.ª María Abad i D.ª Clara Deulonder respectivament.

III. 100 ptes. a cada un dels dos alumnes pobres de la Escola Municipal de Belles Arts, que més s'hagin distingit per la seva aplicació. Foren concedides a Joaquim Jutglar Frigola, Passeig del Firal, i a Gabriel Gelada Font, carrer de Les Estires.

IV. 200 ptes. al obrer o obrera que amb son treball mantingui als seus pares, germans petits o altra persona necessitada. Entre les quatre sollicituts presentades ha sigut preferida la obrera Angela Nadal Balcells, carrer de La Llosa, que amb son modest jornal guanyat en una de les fàbriques de nostra ciutat, ha mantingut durant 17 anys amb sollicitut i cuidado a la seva mare, paralísada durant els tres anys últims i morta fa pocs dies.

V. 200 ptes. al obrer o obrera, que amb el producte del seu treball mantingui i eduqui als seus fills, essent preferit en igualtat de circumstancies el que'n tingui major nombre. Ha sigut concedit a Benet Casellas Condom, casat, de 38 anys, escrivent de la Societat Anónima de Transport i domiciliat al carrer de Sant Rafel, el qual sosté i educa als nou fills que té, el major dels quals té 15 anys.

VI. 200 ptes. a la persona que amb abnegació hagi salvat la vida d'un semblant, o hagi practicat algú acte humanitari. Dels tres que presentaren sollicitut, fou escullit en Ramón Cels, qui amb greu perill de la seva vida, lliurá d'una mort segura el nen Eduard Bori de tres anys, el qual, al girar de la plaça cap al carrer de St. Esteve precipitadament, aná a parar al peu mateix d'un carro, essent inevitable la seva mort a no haver sigut la decissió i valor de'n Cels qui lográ arrencar-lo de dessota l'animal desviant-se aquest en direcció oposada.

VII. 100 ptes. a cada un dels dos aprenents de qualsevol ofici que més s'hagin distingit per la seva aplicació i bon comportament. Se concediren a Salvador Baborés Soy, carrer de Sant Ferriol, i a Pere Arbós Font, del Firal, el primer aprenent de decorador dels Srs. Nicolau i Companya, i el segón retocador del taller El Arte Cristiano.

Amb les festes ha quedat acabada la temporada d'istiu, la que en conjunt ha sigut profitosa per al comerç olotí car la concurrència de forasters ha sigut nombrosa com pocs any s'havía vist.

VIDA OLOTINA

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Preus de subscripció: OLOT, any 2'50 pessetes.— Fora, any 3'00 pessetes
Número solt 10 céntims

Anuncis, segons tarifa.

Pagos a la bestreta.

Farmacia i Drogueria

JOAN GARDELUS I FILLS

Agents exclusius per a Olot dels tan recomenats productes de la
Perfumeria Gadalús
i de la
Crema Bella Aurora
i per a la provincia del insuperable
Champagne George Montagne

Tarifa d'anuncis en la coberta de
Vida Olotina Administració: Olivillers, núm. 16

Anuncis

Una plana, 8 pessetes.—Mitja plana, 5 pessetes.—Un quart de plana, 3 pessetes.—
Un octau de plana, 1'75 pessetes.—Un setzau de plana, 1 pesseta.

Esqueles mortuories

Plana entera, 10 pessetes.—Mitja plana 6 pessetes.

Encaxos a 5 pessetes

Descomptes

Per 6 insercions, el 10 %.—Per 12, el 25 %.—Per 24, el 50 %.

SERVEIS DE TRANSPORT DE VIATGERS I DE COMUNICACIONS

Ferrocarril d'Olot a Girona		CORREUS	
OLOT. Sortides.	2:32 5:18 11:42 14:38 17:39 (*)	Sortides.	4:45 11:15 12:30(*) 17:10(*) 21:00(*) 21:45
Arribades.	8:41 12:08 18:27 20:43	Arribades.	12:15 12:30(*) 17:15 18:30(*) 21:00
(*) Diumenges i dies festius: Dilluns, fins Amer.		DIES DE TREBALL, de 9:30 a 11:00-de 17:30 a 19:30 festius. de 9:30 a 11:00	
Serveis de Carruatjes i Tartanes Per S. Joan las Abadesas. S. 1:00 9:30 De " " " " A. 13:30 22:00 Per Figueras. S. 4:00 14:00 De " " " " A. 11:30 19:00 Per Banyoles.. . . . S. 22:15 De " " " " A. 17:45		Serveis d'Autos 4:00 15:00 13:00 22:00 6:30 4:30 7:00 15:00 14:45 21:00	
(*) A peatons i interior. (*) A interior. (*) Dels estancs. (*) De Sts. Pau. (*) De Camprodón.			
TELÉGRAFOS (VALLS-NOUS) de 7 a 21, diari.			
TELÉFONOS INTERURBÀ: (Bellai, 6). De 8 a 21 COMARCAL: (Lorenzana.) Servei permanent.			

TONI-DIGESTOL BURGUET

RESTAURACIÓ DEL PAIDOR

A base de ferments gastrics a l'estat natural, gencelobus, condurango, cuassia simaruba, menyanthes trifoliata i chelidonium majus.

Remei excel·lent i comprovat per a curar les dispepsies, siguin o no de origen nerviós, catarros gastrics, pesadea, botiment, vertics de l'estómac, neurastenia gástrica flatulencias, mal gust i mal olor de la boca. Amb el seu us se obtenen incomparables resultats en tota classe de gastralgies (mal de paidor) calma ràpidament el dolor perque ataca les causes del mal. No conté opi, morfina ni cocaina ni medicaments que puguin produir trastorns en l'organisme.

DIPOSIT

Laboratori i Oficina de Farmacia de Antón Bolós i Vayreda, Sant Rafel 28.

FARMACIA I LABORATORI

DANÉS

PLASSA ALFÓNS XII TELEFON XXIII

Despatx de receptes preparades amb tot cuidado — Medicaments moderns d'una iuresa absoluta — Herbes medicinals — Especifics nacionals i estrangers — Aigues minerals — Ingestibles — Sueros — Vacuna — Oxigen pur — Artcles de goma — Venes de gassa — Faxes ventrals — Braguers — Perfumeria — Análisis — — —

Ellixir i polvos dentífrics DANÉS

Grands assortits a preus economics

— de —

LLANAS, SEDES I COGONS

Biu Orri

St. Esteve, 12

Camiseria, Corbateria i Genres de punt

Celler Olotí

Dasseig de Blay (Firal), 52
(Devant del Teatre)

Casa recomanada per a
vins de tota confiança :

Olis, sabons i comestibles de
primera qualitat :